

Euroopa Tööjõuamet ja SOLVITi vaheline koostööleping juhtumite vahendusmenetluseks edastamise kohta

Euroopa Tööjõuamet, mida käesoleva koostöölepingu allkirjastamisel esindab tegevdirektor Marius-Cosmin Boiangiu,

ja

siseturu probleemide lahendamise võrgustik (SOLVIT), mida käesoleva koostöölepingu allkirjastamisel esindab Euroopa Komisjoni siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEdede peadirektoraadi direktoraadi E direktor Mary Veronica Tovsak Pleterski,

edaspidi koos nimetatult „lepinguosalisel“ või eraldi nimetatult „ELA“ või „SOLVIT“,

leppisid kokku järgmises:

I osa – Koostöö üldpõhimõtted

Artikkel 1 – Õigusraamistik

1. ELA asutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrusega (EL) 2019/1149¹ (edaspidi „asutamismäärus“).
2. Asutamismääruse artikli 2 kohaselt on ELA eesmärk aidata tagada tööjõu õiglane liikuvus kogu liidus ning abistada liikmesriike ja Euroopa Komisjoni sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimisel liidus. Selleks tegutseb ELA vahendajana ja aitab leida lahenduse liikmesriikide piiriüleste vaidluste korral, mis käsitlevad asjaomase liidu õiguse kohaldamist.
3. Vastavalt asutamismääruse artikli 13 lõikele 1 on vahendamise eesmärk lähendada vaidluse osapoolteks olevate liikmesriikide erinevaid seisukohti liidu õiguse kohaldamise üksikjuhtudel määrusega hõlmatud valdkondades ja võtta vastu arvamus, mis ei ole siduv.
4. Vastavalt komisjoni 17. septembri 2013. aasta soovitusel 2013/461/EL SOLVITi toimimise põhimõtete kohta² (edaspidi „komisjoni soovitus“) loodi liikmesriikide ja EMP riikide ametiasutuste raames keskuste võrgustik SOLVIT, mis on kiire ja mitteametlik vahend, et lahendada riigiasutuste otsustest tulenevaid probleeme, millega üksikisikud ja ettevõtjad puutuvad kokku oma õiguste teostamisel siseturul. Riiklike SOLVITi keskuste võrgustikku (edaspidi „liikmesriikide SOLVITi keskused“) abistab ja toetab Euroopa Komisjoni koordineerimisrühm (edaspidi „Euroopa Komisjoni SOLVIT“), mis muu hulgas haldab ja hooldab siseturu infosüsteemis loodud SOLVITi rakendust SOLVITi juhtumite menetlemise toetamiseks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1149, millega asutatakse Euroopa Tööjõuamet, muudetakse määrusi (EÜ) nr 883/2004, (EL) nr 492/2011 ja (EL) 2016/589 ning tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2016/344 (ELT L 186, 11.7.2019, lk 21–56).

² Komisjoni 17. septembri 2013. aasta soovitus 2013/461/EL SOLVITi toimimise põhimõtete kohta (ELT L 249, 19.9.2013, lk 10–15)

5. SOLVITi eesmärk, nagu on kirjeldatud komisjoni soovitusel I punktis, on leida kiired, tõhusad ja mitteametlikud lahendused probleemidele, mis tekivad siis, kui riigiasutused keelavad üksikisikutel ja ettevõtjatel kasutada siseturul oma ELi õigusi. Võrgustik aitab kaasa ühtse turu paremale toimimisele, soodustades ja edendades liidu õiguse paremat järgimist.
6. Asutamismääruse põhjenduses 16 rõhutatakse, et ELA peab tegema koostööd muude asjakohaste liidu algatuste ja võrgustikega, sealhulgas eelkõige SOLVITiga. Asutamismääruse põhjenduses 23 on esitatud ELA ja SOLVITi suhete raamistik seoses vahendusega. Sellega nähakse ette, et liikmesriigid peaksid saama suunata vaidlusalused üksikjuhtumid ametile lahendamiseks, kui neil ei ole õnnestunud neid otsekontakti ja dialoogi teel lahendada. Lisaks sätestatakse selles, et SOLVITi võrgustik võib edastada ELA-le arutamiseks juhtumid, kus probleemi ei saa lahendada riikide ametiasutuste erimeelsuste tõttu.
7. Selle lepingu eesmärk on tagada, et ELA ja SOLVIT vastaksid asutamismääruse nõuetele ning saavutaksid samal ajal nii ELA kui ka SOLVITi eesmärgid, tehes koostööd ning koordineerides paremini juhtumite edastamist ja teabevahetust. See hõlmab tõhusat koordineerimist, et edastada artiklis 3 määratletud lahendamata SOLVITi juhtumid ELA-le arutamiseks, sealhulgas selliste juhtumite vahendusmenetluse lubatavuse järelevalvet ning vajaliku teabevahetuse ja järelmeetmete tagamist.

Artikkel 2 – Koostöö ja teabevahetuskanalid

1. SOLVIT ja ELA peaksid järgima vastastikuse teavitamise ja koostöö põhimõtteid, mille eesmärk on tagada lepingu rakendamine, täites nii asutamismääruse artiklit 13, mis käsitleb liikmesriikidevahelist vahendamist, kui ka komisjoni soovitusel eesmärgi.
2. Määratud kontaktpunktide kaudu tuleks tagada tihe ja tõhus koostöö ning ülevaade ELA ja SOLVITi vahel edastatud juhtumitest. Tuleks teha kõik jõupingutused, et tagada asjaomaste liikmesriikide kontaktametnike teavitamine. SOLVITi kontaktpunktiks on Euroopa Komisjoni SOLVIT, st Euroopa Komisjoni meeskond, kes abistab ja toetab SOLVITi toimimist. ELA kontaktpunktiks on vahendusmenetluse sekretariaat, millele on osutatud vahendusmenetluse korra artikli 19 lõikes 26.
3. ELA-le arutamiseks edastatud juhtumite teavet ja asjakohaseid dokumente tuleks vahetada elektrooniliselt, tagades, et sisu muudetakse asjakohaselt anonüümseks, nagu on osutatud vahendusmenetluse korra artikli 5 lõikes 2.

II osa – Koostöö ja vahendamine

A. SOLVITi roll ja vastutus

Artikkel 3 – Edastamiseks sobivad juhtumid

1. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 1 lõigetele 3 ja 6 võib SOLVIT suunata SOLVITi andmebaasis lahendamata lõpetatud juhtumid ELA-le arutamiseks, et lubada need vahendusmenetlusse. Need on juhtumid, kus SOLVITi menetluse raames lahendust ei leitud.
2. Vahendamise eesmärgil edastatakse ELA-le ainult lahendamata juhtumid, mis on seotud liidu õiguse kohaldamisega asutamismäärusega hõlmatud valdkondades vastavalt artikli 1 lõikele 4.

Artikkel 4 – Liikmesriikide SOLVITi keskuste vastastikune kokkulepe juhtumi edastamiseks

1. SOLVITi juhtumitega tegelevad tavaliselt kaks SOLVITi keskust – kohalik keskus³ ja juhtiv keskus⁴. Nad teevad koostööd avatud ja läbipaistval viisil, et leida abitaotlejatele kiired ja tõhusad lahendused ja saada parim ülevaade juhtumite edenemisest.
2. Enne juhtumi edastamist ELA-le arutamiseks peaksid liikmesriikide SOLVITi keskused vastastikku kokku leppima, et ELA vahendusmenetlus on asjakohane samm lahenduse leidmiseks olukordades, kus SOLVITi menetlus ja mehhanismid ei anna praktilist lahendust. SOLVITi keskused peaksid hoolikalt kontrollima, kas lahendamata juhtumid tõstatatud õigusküsimused kuuluvad asutamismääruse reguleerimisalasse. Nende nõusolek edastamiseks tuleks saada 15 tööpäeva jooksul alates kuupäevast, mil SOLVITi andmebaasis lahendamata juhtum lõpetati.

Artikkel 5 – Mitteametlik õigusnõustamine

1. Komisjoni soovitusel võivad komisjoni eksperdid SOLVITi keskuste taotlusel abistada ja toetada liikmesriikide SOLVITi keskusi, andes keerulistel juhtudel mitteametlikku õigusnõu. Selline õigusnõustamine on üksnes mitteametlik ja vabatahtlik ega ole komisjonile siduv. Komisjoni mitteametlik õigusnõustamine kuulub määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääs Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) kohaldamisalasse. EMP riigid peaksid taotlusi läbi vaadates võtma nõuetekohaselt arvesse lojaalse koostöö põhimõtet.
2. Liikmesriikide SOLVITi keskusi julgustatakse küsima SOLVITi menetluse raames komisjoni talitustelt mitteametlikku õigusnõu, et lähendada erinevaid seisukohti ning teha kindlaks vaidluse põhjus ja laad. See õigusnõuanne tuleks esitada ELA-le, kui juhtum edastatakse arutamiseks.

³ „Kohalik keskus” – selle liikmesriigi SOLVITi keskus, millel on abitaotlejaga kõige tugevam seos näiteks kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel, või selle liikmesriigi SOLVITi keskus, kus abitaotleja on omandanud õigused, millega tema probleem on seotud, soovitus nr 2013/461/EL I jao B osa punkt 7.

⁴ „Juhtiv keskus” – selle liikmesriigi SOLVITi keskus, kus on väidetavalt rikutud liidu siseturu valdkonna õigust, soovitus nr 2013/461/EL I jao B osa punkt 8.

Artikkel 6 – Menetlus, millega liikmesriikide SOLVITi keskused edastavad juhtumi ELA-le

1. Kui SOLVITi keskused on vastastikku kokku leppinud juhtumi edastamise ELA-le, peaksid nad teavitama viie tööpäeva jooksul asjaomast riigiasutust ja käesoleva lepingu artikli 2 lõikes 2 määratletud Euroopa Komisjoni SOLVITi kontaktpunkti.
2. Liikmesriikide SOLVITi keskused peaksid kokku leppima, milline liikmesriigi SOLVITi keskus edastamise eest vastutab (edaspidi „edastav keskus“).
3. Edastav keskus peaks saatma juhtumi ELA määratud kontaktpunktile, mis on määratletud käesoleva lepingu artikli 2 lõikes 2.
4. ELA-le edastatud juhtumid peavad sisaldama kõiki käesoleva lepingu lisa 1 kirjeldatud dokumente.
5. ELA määratud kontaktpunkt kinnitab juhtumi kättesaamist edastavalt keskuselt.

B. ELA roll ja vastutus

Artikkel 7 – SOLVITi poolt edastatud vaidluse arutamine

1. Kui asjaomane liikmesriigi SOLVITi keskus on juhtumi ELA-le edastanud, hindab ELA 15 tööpäeva jooksul juhtumi kokkuvõtet ja muid esitatud dokumente ning kontrollib kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 3, kas vaidlus kuulub vahendusmenetluse kohaldamisalasse.
2. ELA võib taotleda asjaomaselt liikmesriigi SOLVITi keskuselt lisateavet ja/või selgitusi, et juhtumit üksikasjalikult hinnata, enne kui ta teeb vahendusmenetluse algatamise otsuse.
3. Kui edastatud vaidlus ei kuulu ELA pädevusse, teavitab ELA sellest vastavalt edastava liikmesriigi SOLVITi keskuselt ja Euroopa Komisjoni SOLVITit. Kui vaidlus kuulub vahendusmenetluse kohaldamisalasse, võib ELA kaaluda vahendusmenetluse algatamist asutamismääruse artikli 13 lõike 2 alusel omal algatusel. Sellisel juhul kohaldatakse ELA omaalgatusliku vahendusmenetluse korra kohaldatavaid sätteid. Sellisel juhul teavitab ELA sellest edastavat keskuselt ja Euroopa Komisjoni SOLVITit.

Artikkel 8 – Euroopa Komisjoni SOLVITi teavitamine

1. Vastavalt käesoleva lepingu artiklile 2 peaks ELA teavitama Euroopa Komisjoni SOLVITit oma otsusest ja muust tegevusest, mida viiakse läbi vahendusmenetluses, mis algatati edastava keskuse poolt edastatud juhtumite põhjal.
2. 10 tööpäeva jooksul alates otsuse kuupäevast teavitab ELA koos põhjendustega Euroopa Komisjoni SOLVITit juhtumi vastuvõetavusest vahendusmenetlusse ning sellest, kas ELA teeb ettepaneku algatada edastatud juhtumiga seoses vahendusmenetlus omal algatusel.
3. Kui ELA algatab edastava keskuse poolt edastatud juhtumi alusel vahendusmenetluse, teavitab ELA 10 tööpäeva jooksul Euroopa Komisjoni SOLVITit vahendusmenetluse igast etapist ja selle tulemusest.

Artikkel 9 – ELA aruandlus

Asutamismääruse artikli 13 lõike 13 ja vahendusmenetluse korra kohaselt esitab ELA komisjonile kaks korda aastas aruande menetletud vahendamisjuhtumite ja ka menetlemata jäetud juhtumite tulemuste kohta. See hõlmab käesoleva lepingu kohaselt käsitletud juhtumite teavet.

III osa – Muud sätted

Artikkel 10 – Koostöö hindamine

Lepinguosalised hindavad ühiselt käesoleva lepingu rakendamisel tehtud edusamme, esialgu kahe aasta möödumisel lepingu jõustumisest ja seejärel vastavalt vajadusele.

Artikkel 11 – Vaidluste lahendamine

Kõik käesoleva lepingu tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlused lahendatakse lepinguosaliste esindajate vaheliste konsultatsioonide ja läbirääkimiste teel.

Artikkel 12 – Lepingu muudatused ja lisad

1. Lepingut võib lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel igal ajal muuta või täiendada.
2. Kõik muudatused ja lisad peavad olema kirjalikud. Need jõustuvad järgmisel päeval pärast seda, kui mõlemad lepinguosalised on need allkirjastanud.

Artikkel 13 – Lõpetamine

Kumbki lepinguosaline võib lepingu lõpetada kirjalikult, teatades sellest kolm kuud ette.

Artikkel 14 – Jõustumine

Käesolev leping jõustub järgmisel päeval pärast seda, kui mõlemad lepinguosalised on selle allkirjastanud.

[allkirjastatud digitaalselt]

[allkirjastatud digitaalselt]

MARIUS-COSMIN BOIANGIU

MARY VERONICA TOVSAK PLETERSKI

TEGEVDIREKTOR

DIREKTOR

1. LISA

Artiklis 6 osutatud juhtumi kokkuvõttesse lisatav teave

Eesmärk. Kui liikmesriigi SOLVITI keskused nõustuvad edastama juhtumi vahendamiseks ELA-le, peaks saadetud taotlus selgelt kajastama taotlusega seotud mõlema liikmesriigi SOLVITI keskuste probleeme. Neid tuleks kirjeldada juhtumi kokkuvõttes, mis võimaldab ELA-l kindlaks määrata vaidluse põhjuse ja olemuse. Juhtumi kokkuvõtte ei tohi sisaldada isikuandmeid.

Juhtumi kokkuvõtte peab sisaldama alljärgnevat.

1. Üldteave

- Vaidluse kirjeldus, mis sisaldab mõlema liikmesriigi SOLVITI keskuse seisukohti nii faktide kui ka liidu õiguse kohaldamise kohta
- osalevad riigiasutused
- peamised vaidlusküsimused
- liidu õigusakt(id), millel vaidlus põhineb
- kontaktpunkt edastavas keskuses
- mõlema SOLVITI keskuse kokkuleppe kinnitus juhtumi edastamiseks

2. Lisadokumendid

- Komisjoni talitustelt saadud mitteametlik õigusnõuanne, kui see on asjaomasel juhul ette nähtud

3. Muu(d) kaasatud sidusrühm(ad)

- Riigi tasandi sotsiaalpartnerite kaasamine
- muu(d) sidusrühm(ad)

4. Sotsiaalkindlustusega seotud juhtumid

- Kui lahendamata juhtum on seotud ELi sotsiaalkindlustuse koordineerimise eeskirjade kohaldamisega, tuleb esitada teave, kas juhtum on varem edastatud määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 71 osutatud sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjonile⁵ (edaspidi „halduskomisjon“) mis tahes osapoole poolt. Kui jah, märkige kõik üksikasjad, kuupäev jne.
- Lahtiütlus:
 - ELA teavitab halduskomisjoni kõigist ELA-le vahendamiseks edastatud vaidlustest, mis on täielikult või osaliselt seotud sotsiaalkindlustusega. Selleks edastatakse üksikasjalik avaldus halduskomisjonile.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (EÜT L 166, 30.4.2004, lk 1).

- Halduskomisjon võib kokkuleppel vaidluse osapoolteks olevate liikmesriikidega paluda ELA-l edastada sotsiaalkindlustusega seotud küsimus halduskomisjonile.
- Iga vaidluse osapooleks olev liikmesriik võib taotleda ELA-lt sotsiaalkindlustuse küsimuse edastamist halduskomisjonile.
- Kui vaidlusesse lisatakse uusi sotsiaalkindlustusega seotud asjaolusid, mis ei olnud esialgu ilmsed või dokumenteeritud, peatab ELA millal tahes pärast vahendusmenetluse algatamist menetluse ja teavitab sellest halduskomisjoni. ELA ootab enne jätkamist ära halduskomisjoni otsuse, kas see taotleb määratud tähtaja jooksul vaidluse edastamist.
- Kui vaidlus käsitleb küsimust, mis nõuab määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 uuesti tõlgendamist,⁶ ei kuulu see ELA vahendusmenetluse kohaldamisalasse.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord (ELT L 284, 30.10.2009, lk 1).